

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПРЊАВОР
ЈУ Центар за социјални рад Прњавор

Карађорђева бр.6, Прњавор, тел/ ++387 51 660-428и 640-280 факс: ++387 51 663-447 е-mail: soc.rad@teol.net

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ

**ЈУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
ПРЊАВОР ЗА 2016. ГОДИНУ**

У Прњавору, 14.02.2016.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ПРЊАВОР ЗА 2016. ГОДИНУ

I УВОД

Центар за социјални рад Прњавор основала је Скупштина општине Прњавор као установу социјалне заштите са јавним овлаштењима у области социјалне, дјечије, породичне заштите и старатељства, извршавања васпитних мјера и мјера заштитног надзора, те установу за обављање услуга социјалног рада.

Систем социјалне заштите Републике Српске дефинисан је Законом о социјалној заштити („Сл. гласник Републике Српске“, број 37/12, 90/16) којим се утврђују права, организација и финансирање дјелатности социјалне заштите, као и друга питања која су од значаја за остваривање социјалне заштите грађана. Поред Закона о социјалној заштити дјеловање система социјалне заштите Републике Српске регулисано је и Законом о дјечијој заштити („Сл. гласник Републике Српске, број 04/02, 17/08 и 1/09) и Породичним законом („Сл. гласник Републике Српске, број 54/02, 41/08 и 63/14).

Центар за социјални рад обавља послове на основу Одлуке о оснивању Центра за социјални рад, Одлуке о повјеравању управних послова Скупштине општине Прњавор, те Закона и подзаконских аката из области социјалне, дјечије и породичне заштите.

Основну дјелатност Центра представљају непосредни облици социјалне, дјечије и породичне заштите.

У складу са Законом о социјалној заштити у спровођењу дјелатности социјалне заштите и социјалног рада Центар врши јавна овлашћења:

- а) пружа прву стручну помоћ грађанима,
- б) рјешава у првом степену о остваривању права утврђених законом и одлукама о проширеним правима у јединицама локалне самоуправе,
- в) рјешава у првом степену о остваривању права из области дјечије заштите,
- г) рјешава у првом степену о остваривању права из области породично-правне заштите и старатељства,
- д) ради на спровођењу мјера према малољетним лицима у кривичном поступку,
- ђ) пружа социјалне услуге у поступку рјешавања о правима из области социјалне заштите,
- е) врши надзор над хранитељским породицама,
- ж) води евиденцију и документацију о правима, пруженим услугама и предузетим мјерама у оквиру своје дјелатности и издаје увјерења на основу евиденције и
- з) врши исплату новчаних права утврђених овим законом и другим прописима и општим актима.

Осим ових послова Центар обавља и стручне послове у спровођењу социјалне заштите и социјалног рада, породичне и дјечије заштите, и то:

- а) открива и прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите,
- б) предлаже и предузима мјере у рјешавању социјалних потреба грађана и прати њихово извршавање,
- в) предлаже мјере за унапређивање социјалне заштите и планирање развоја система социјалне заштите у локалним заједницама, организује и спроводи одговарајуће облике социјалне и дјечије заштите и непосредно пружа социјалне услуге,
- г) прати стање у области дјечије и породично-правне заштите, покреће иницијативе и предлаже мјере за унапређивање система дјечије и породичне заштите,

- д) развија и унапређује превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема,
- ђ) пружа дијагностичке услуге, спроводи одговарајући третман, савјетодавне, терапијске услуге и стручну помоћ корисницима,
- е) подстиче, организује и координира професионални и добровољни рад у области социјалне заштите,
- ж) ради на развоју разноврсних модела збрињавања корисника у заједници и социјалних услуга у складу са потребама корисника, развија социјални рад у заједници,
- з) пружа услуге помоћи и његе у кући, дневног збрињавања и прихватилишта,
- и) подстиче и развија самопомоћ, добровољни рад, међуљудску солидарност, добротворне и хуманитарне дјелатности,
- ј) обавља послове савјетовалишта за проблеме брака и породице, васпитања дјете, усвојења, односа родитеља и дјете,
- к) обавља аналитичко-истраживачке послове у локалним заједницама и
- д) обавља и друге послове утврђене законом и одлукама јединица локалне самоуправе.

Центар своју дјелатност обавља примјењујући савремена стручна и научна знања, важеће законске и друге прописе, користећи методе социјалног и другог стручног рада.

Стручни рад Центра заснива се на примјени метода тимског рада.

II РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА РАДА

1. НЕПОСРЕДНИ ОБЛИЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Социјална заштита обухвата лица која се налазе у стању социјалне потребе.

Корисници права и услуга су појединци, чланови породице или породица у цјелини, који се налазе у стању социјалне потребе, а не могу је задовољити својим радом, приходима од имовине и коришћењем других извора.

У Складу са Законом о социјалној заштити корисник социјалне заштите је лице које се налази у стању социјалне потребе, и то:

а) дијете:

1. без родитељског старања,
2. са сметњама у развоју,
3. чији је развој ометен породичним приликама,
4. жртва насиља,
5. жртва трговине дјецом,
6. са друштвено неприхватљивим понашањем,
7. изложено социјално ризичним понашањима,
8. коме је због посебних околности потребна социјална заштита;

б) пунољетно лице

1. материјално необезбијеђено и за рад неспособно лице,
2. са инвалидитетом,
3. старије, без породичног старања,
4. са друштвено негативним понашањем,
5. жртва злоупотребе психоактивних супстанци,
6. жртва насиља у породици,
7. жртва трговине људима и
8. коме је због посебних околности потребна социјална заштита.

У складу са Законом о социјалној заштити наведени корисници остварују следећа права:

- а) новчана помоћ,
- б) додатак за помоћ и његу другог лица,
- в) подршка у изједначавању могућности дјече и омладине са сметњама у развоју,
- г) смјештај у установу,
- д) збрињавање у хранитељску породицу,
- ђ) помоћ и њега у кући,
- е) дневно збрињавање,
- ж) једнократна новчана помоћ и
- з) савјетовање.

А/ МАЛОЉЕТНИ КОРИСНИЦИ

А/1. Малољетници са сметњама у развоју

Малољетницима са сметњама у развоју сматра се малољетник са оштећењима вида, слуха, са оштећењем у говорно-гласовној комуникацији, са тјелесним оштећењима и/или хроничним обољењима, са интелектуалним оштећењем, са психичким поремећајем и /или обољењем, вишеструким оштећењима, или са другим оштећењим или обољењима који доводе до потешкоћа у психомоторном и сензомоторном развоју, а која значајно отежавају функционисање у активностима свакодневног живота.

врста оштећења	укупан број дјече	број дјече женског пола	број дјече мушког пола
интелектуална оштећења	21	5	16
оштећења слуха	3	2	1
оштећење вида	4	-	4
тјелесна оштећења	33	15	18
вишеструке сметње	76	35	41
аутизам	1	-	1
псих. поремећаји и обољења	1	-	1
оштећење говорно-гласовне комуникације	1	-	1
Остале сметње прописане МКБ	1	-	1
	141	57	84

Табела број 1. Табеларни приказ дјече са сметњама у развоју за 2016. г

Лицима са сметњама у развоју Центар пружа одговарајуће облике заштите: правовремено откривање случајева, упућивање на комисијску процјену потреба и одговарајућу рехабилитацију.

Рад са дјецом која имају сметње у развоју усмјерен је на процјену свих ресурса заједнице и дјетета у циљу квалитетнијег подстицања дјетета, превазилажења потешкоћа, умањења етикетања дјече чије се потешкоће уз правилан ангажман расположивих ресурса могу превазићи, те оснаживање и подршка њихових породица.

У зависности од степена ометености дјеча са сметњама у развоју су корисници одређених права у социјалној заштити: право на подршку у изједначавању могућности дјече и омладине са сметњама у развоју, смјештај у установу социјалне заштите или другу породицу, трошкови превоза за дјецу која путују у школу и њихове родитеље и додатак за његу и помоћ другог лица, право на дневно збрињавање.

Током 2016. године 51 дијете је било на поступку оцјене способности и разврставања, с тим да је једно дијете два пута током 2016. г. било упућено на поступак оцјене способности и разврставања. Од укупног броја дјече који су упућени на комисијски преглед 18 дјече је било на поступку оцјене способности и разврставању, док је за 33 дјече проведен поступак р-теста с тим да је једно дијете два пута упућено на р-тест.

Поступак р-теста покренут је на иницијативу школе или по службеној дужности .

Према налазу и мишљењу Првостепене стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјече и омладине са сметњама у развоју, 16 новоидентификоване дјече је разврстано у одговарајуће скупине (вишеструко оштећење 8, тјелесно оштећење 5, интелектуално оштећење 2, оштећење вида 1), а према налазу и мишљењу комисије двоје дјече није разврстано.

Рана идентификација и рехабилитација дјече са сметњама у развоју је једна од најважнијих предиктора везано за касније оспособљавање дјече

У складу са наведеним, за двоје дјече се плаћа смјештај током школовања и рехабилитације у установи социјалне заштите ЈУ Центар „Заштити ме“ у Бања Луци, док се за петоро дјече због степена оштећења плаћају путни трошкови која путују у школу у пратњи родитеља од куће до школе и у супротном правцу, а за троје дјече са сметњама у развоју плаћа се смјештај у хранитељској породици.

Право на подршку у изједначавању дјече и омладине са сметњама у развоју имају дјеча и омладина са сметњама у физичким, менталним, чулним или комбинованим сметњама у развоју код којих је извршена процјена потреба и усмјеравања дјече и омладине, а која су последице завршене основне школе, а најкасније до навршене 30. године живота, укључена у процес образовања, а то право не могу остварити по другом основу. Наведено право се остварује у виду накнаде трошкова смјештаја, трошкова градског, односно међуградског превоза у висини износа цијене мјесечне карте, те трошкова студентске мензе.

Центар за социјални рад проводи поступак остваривања овог права, а право финансира Министарство здравља и социјалне заштите РС.

Пол	Накнада трошкова пријевоза у средњу школу	Накнада трошкова пријевоза на факултет	Накнада трошкова студентске мензе	Смјештај у установу	Смјештај у хранитељску породицу
м	11	4	-	3	1
ж	2	1	1	3	3
укупно	13	5	1	6	4

Табела број 2. табеларни приказ права на подршку у изједначавању дјече и омладине за 2016. годину

Право на подршку у изједначавању могућности дјече и омладине у развоју остварило је током 2016. године укупно 23 дјече и 6 студената.

Дјеча која су се налазила на професионалном оспособљавању у установама остваривала су и право на трошкове превоза до мјеста пребивалишта једном мјесечно.

Установе Центар "Заштити ме ", Будућност" и Центар за рехабилитацију образовање, васпитање и рехабилитацију слуха и говора Бања Лука оспособљавају дјецу за самосталан живот и рад под условима прилагођеним могућностима дјеце.

У складу са прописима из области социјалне заштите 57 дјеце је остваривало право на додатак за помоћ и његу другог лица. 22 дјеце из прве групе остварило је право у износу од 166,20КМ, док је 35 дјеце из друге групе остварило право на додатак за помоћ и његу другог лица у износу од 83,10 КМ.

Центар за социјални рад Прњавор је у сарадњи са UNICEF-ом био иницијатор и носилац активности око оснивања Дневног центра за дјецу са сметњама у развоју који је 31.01.2013. званично почео са радом. Дневни центар је и током 2016. године проводио услугу дневног збрињавања дјеце са сметњама у развоју са подручија наше општине, а средства за финансирање ове услуге су обезбијеђена у буџету општине Прњавор.

Као што је и регулисано меморандумом о разумијевању и сарадњи стручни радник центра је кроз контакте са стручним радницима Дневног центра пратио пружање услуге Дневног збрињавања и пружао стручну подршку.

Протокол о поступању и сарадњи надлежних институција и организација с циљем унапређења мултисекторалног приступа социјалне заштите и инклузије дјеце увођењем рефералног механизма којим се обавезују све образовне, здравствене установе, полиција, општина Прњавор и Центар за социјални рад Прњавор на поступања у погледу ране идентификације и провођења услуга у складу са својим надлежностима према дјечи са сметњама у развоју који је потписан у мају 2013. и даље је на снази.

Током 2016.године 26 дјеце са сметњама у развоју користило је право на дневно збрињавање у Дневном центру за дјецу са сметњама у развоју „Невен“ у Прњавору.

Као и до сада сарадња је била квалитетна и умрежена.

Према прописима из области дјечије заштите сва дјеца са сметњама у развоју ако нису смјештена у установе остварују право на додатак на дјецу. У току протекле године 119 дјеце остварило је право на додатак на дјецу у мјесечном износу од 90,00 КМ.

A/ 2. Малољетници чији је развој ометен породичним приликама

Малољетником чији је развој ометен породичним приликама сматра се лице чији родитељи због болести или смрти једног родитеља, несређених породичних односа, материјалних или других разлога нису у могућности да му обезбиједе услове за правилно васпитање, физички и психички развој.

Центар за социјални рад Прњавор је током 2016. године вршио континуирани надзор над 73 породица у којој живи 174 дјеце чији је развој ометен породичним приликама.

За ову категорију корисника обезбјеђују се једнократне новчане помоћи, права из Одлуке о проширеним правима и други видови помоћи преко хуманитарних организација.

Планирају се и пружају и услуге социјалног, педагошко-психолошког рада овој категорији корисника.

У складу са Породичним законом, орган старатељства је дужан предузимати потребне мјере ради заштите личних и имовинских права и интереса малодобне дјеце у случајевима када родитељи не извршавају своја права и обавезе на одговарајући начин и на добробит дјеце. Једна од тих мјера је и увођење сталног надзора над вршењем родитељског права.

Мјером надзора стручни радници центра настоје родитељима бити подршка у смислу препознавања дисфункционалности у породици и пружања адекватног савјета и подршке у

смислу усмјеравања родитеља да успјешно извршавају родитељску улогу, и оно што је најважније дјеца и даље одрастају уз своје родитеље.

Улога стручних радника је направити добру процјену капацитета родитеља да би се могла наведена мјера реализовати, односно потребно је да родитељи имају базичне капацитете и мотив да задовоље најбољи интерес дјетета, у противном дјеца се морају збринути неким другим обликом заштите, односно измјестити из породице.

Мјера надзора обавезује стручне раднике Центра да планом заштите планирају редовне теренске посјете породицама, уговарају разговоре у Центру са родитељима и дјецом, да кроз мултискторални приступ укључују по потреби и друге институције и организације, као што су школе, Дом здравља, Центар за ментално здравље, Полицијска станица, хуманитерне организације и друге.

A/3. Малољетници изложени социјално ризичним понашањима и са друштвено неприхватљивим понашањем

У складу са Законом о социјалној заштити малољетником са друштвено неприхватљивим понашањем сматра се дијете које је под ризиком, чини прекршајна и кривична дјела, бави се скитњом и просјачењем или сличним понашањем нарушава опште прихваћена друштвена правила понашања и важеће законске норме.

Малољетником изложеним социјално ризичним понашањима сматра се дијете које због употребе психоактивних супстанци, негативних социјалних утицаја и емоционалних поремећаја нарушава и угрожава своје здравље и живот.

Према малољетницима са друштвено негативним понашањем изричу се следеће мјере: мјере упозорења и васпитне препоруке, васпитне мјере, казна малољетничког затвора и мјере безбиједности.

КРИВИЧНА ДЈЕЛА														
		ВРСТА МЈЕРЕ									Врста кривичног дјела			
БР ОЈ	ПОЛ		Суд укор	Појачан надзор родитеља	Појачан надзор Органа старат	Заводска мјера	Обуст пост.	Вас.преп полиц. упозор.	Поступци у рјешавању	крађе	Саобраћај. прекршај	Трговина оружјем	Уништав. туђе имовине	
	м	ж												
2016	13	13	-	2	6	3	-	2	-	-	7	-	4	-

Табела 3. Табеларни приказ малољетника који су починили кривична дјела

Као што се види из табеларног приказа, током 2016. године изрицане су и провођене само васпитне мјере прама малољетним починиоцима кривичних дјела.

	КРИВИЧНА ДЈЕЛА														
	ВРСТА МЈЕРЕ										Врста кривичног дјела				
	БРОЈ	ПОЛ		Суд укор	Појачан надзор родитеља	Појачан надзор Органа старат	Заводска мјера	Обуст. пост.	Вас.преп. полиц. упозор.	Поступци у рјешавању	крађе	Безбиј.с аобр.	Трговина оружјем	Униш. Туђе имов.	туча
м		ж													
2016	13	13	-	2	6	3	-	2	-	-	7	-	4	-	
2015	18	17	1	1	5	2	-	8	1	1	10	4	3	1	
2014	12	12		1	3	1		3			2	3		5	1
2013	16	16		3	2	-	-	3	2	6	12			2	2
2012	29	29		2	3	2		20		2	27		1		1
2011	26	25	1	4	2			4	1	16	10				1
2010	23	22	1	7	3	1	1	5		7	10		4		1 (убиство)

Табела бр. 4 Табеларни приказ кретања малољетних починилаца кривичних дјела

Табелом број 4. приказали смо информацију о броју, дјелима и мјерама које су изрицане малољетним починицима кривичних дјела на подручју наше општине од 2010. године до 2016. године. Чињеница је да смо у приоду 2011., 2012. година имали значајно велик број малољетних починилаца кривичних дјела, међутим истовремено је било и доста предмета који су обустављени.

Током 2015. и 2016. регистрован је већи број малољетника којима је изречена мјера појачаног надзора родитеља, што је захтијевало континуирани рад стручних радника са породицама малољетника, те радионички програм рада са групом малољетника.

С обзиром на то да ни један од малољетника коме је изречена ова мјера није рецидивирао, односно поновио кривично дјело указује на то да је мјера дала своје позитивне резултате.

	ПРЕКРШАЈНА ДЈЕЛА												
	ВРСТА МЈЕРЕ								Врста дјела				
	БРОЈ	ПОЛ		укор	Појачан надзор органа соц. старања	Новч казна	Психо. соц.третман	Обуст. поступ	У рјешавању	Конзумир. алкохола	Безбијед. у саобраћају	Нарушавање јавног реда и мира	остало
м		ж											
2016.	17	16	1	11	2	1	-		3	1	7	5	1

Табела 5. Табеларни приказ малољетних починилаца прекршаја

У психосоцијални третман је током 2016. године било укључено 15 дјеце изложене социјално ризичним понашањима.

У складу са Правилником о примјени васпитних мјера према малољетним учиниоцима кривичних дјела, Центар за социјални рад Прњавор је саставио и доставио Министарству правде листу установа и организација општине Прњавор, како би се могла реализовати и посебна обавеза рада у хуманитарним организацијама.

За дјецу и малољетнике са друштвено негативним понашањем организован је психосоцијални рад који се проводи у форми индивидуалног и групног рада. Групни рад подразумијева низ структурисаних радионица које имају за циљ ојачати малољетника и помоћи му да кроз своје искуство и искуство њему сличних процес ресоцијализације буде што успјешнији и да постане успјешан и користан члан заједнице.

Доношењем Закона о заштити поступања са дјецом и малољетницима у кривичном поступку уведене су измјене у поступању према малољетницима, као што су васпитне препоруке, те поступци медијације у раду са малољетницима и нови образац вођења евиденције. У 2016. години су још 4 стручна радника прошла обуку везано за поступање са малољетницима у кривичном поступку. Током наредне године стручни радници центра за социјални рад би требали проћи обуку медијације што би била још једна од обавеза центра у раду са малољетницима чије је понашање у сукобу са законом.

Поред поменутог Закона, и Законом о прекршајима Републике Српске, прописана су обавезујућа поступања Центра за социјални рад у поступцима који се тичу малољетних починилаца прекршаја, односно на захтјев суда Орган старатељства доставља податке о личности малољетног починиоца прекршаја, даје приједлог мјере, проводимо мјеру и водимо евиденције.

На захтјев Центра, школе достављају извјештај за малољетнике за које поступак воде Полицијска станица, Тужилаштво, или Суд. Извјештаји су још један од доказа за формирање што квалитетнијег извјештаја за малољетника. Поред поменутих поступака, школе Центру достављају и извјештаје кад Центар проводи изречену мјеру према малољетнику. Сарадња са школама, Полицијском станицом, Тужилаштром и Судом била је задовољавајућа и ове године као и претходних.

A/4. Малољетници без родитељског старања

Малољетником без родитељског старања сматра се лице које нема родитеље, које је напуштено од родитеља, лице чији родитељи нису у могућности да му пруже потпуно старање зато што су ограничени у вршењу родитељског права или су лишени тог права.

У ситуацијама кад су дјеца без родитељског старања, односно кад је родитељима одузето родитељско право, пословна способност или су привремено спријечени да извршавају своје родитељске обавезе, примјењују се неки од облика социјалне заштите малољетне дјеце.

На подручју наше општине је 15 дјеце без родитељског старања. Заштита ове категорије дјеце врши се стављањем дјетета под старатељство, смјештајем у установу одговарајућег типа, смјештајем у хранитељску породицу или усвојењем. У Дјечији дом „Рада Врањешевих“ – Бања Лука смјештено је 6 дјеце, за које центар плаћа смјештај. Остала дјеца смјештена су у хранитељске, углавном сродничке породице. За дјецу смјештену у другу породицу Центар исплаћује надокнаду за породични смјештај. Свих 15 малољетника без родитељског старања су стављени под старатељство, за 2 лице је престало старатељство чином наступања пунољетства.

Социјални и педагошко-психолошки рад са дјецом без родитељског старања реализован је кроз пружање стручне помоћи дјечи, стараоцима и породицама са дјецом на породичном смјештају кроз редовне контакте у Центру и теренске посјете, те контакте са васпитно образовним установама. Стручни радници су били и подршка при остваривању стипендија и других права. Током године је реализовано и дружење старатеља и дјеце у Центру поводом дјечије недеље.

Рад са дјецом која су смјештена у Дјечијем дому је био усмјерен на контакте са сродницима у циљу преузимања дјете. Интезивнији су били контакти са дјецом на начин да се стручни радници друже са дјецом ван дома, што се показало успјешним у погледу рада са дјецом и припреме за излазак из дома.

Б/ ПУНОЉЕТНИ КОРИСНИЦИ

Б/ 1. Материјално-необезбјеђени и неспособни за рад

Материјално необезбјеђена и за рад неспособна лица која немају неопходна средства за издржавање, неспособна су за рад и не могу обезбиједити средства за живот по неком другом основу су једна од најзаступљенијих категорија наших корисника.

Према Закону о социјалној заштити право на новчану помоћ може остварити појединац неспособан за рад који нема властитих прихода или чији су укупни приходи за издржавање испод нивоа новчане помоћи утврђене законом, који нема вишак стамбеног простора, који нема другу имовину из чије вриједности се могу осигурати средства за издржавање у складу са Породичним законом или ако ти сродници због инвалидности и друге објективне спријечености нису у могућности и способни да га издржавају и извршавају обавезу издржавања. Под истим условима право на новчану помоћ може остварити и породица у цјелини.

Висина новчане помоћи утврђује се зависно од броја чланова породице, у проценту од основице коју чини просјечна нето плата у Републици остварена у претходној години. Висина новчане помоћи у 2016.г. се кретала од 124,65 КМ колико је износила за појединца до 249,30 КМ колико је износила за породицу са 5 и више чланова.

Укупан број корисника права на новчану помоћ 31.12.2015. године био је 176. Током 2016. године право на новчану помоћ користила су укупно 182 лица. У евиденцији имамо 6 нових корисника, а престало је право за 17 лица.

Укупан број корисника права на новчану помоћ 31.12.2016. године, је 165 (59 М и 106 Ж). Од 165 корисника право као појединац остварује укупно 125 корисника, као двочлана 28 корисника, као трочлана 5 корисника, као четворочлана 5 корисника и као петочлана породица укупно 1 корисник и као шесточлана 1 корисник.

У 2016. години поднешено је укупно 9 нових захтјева за новчану помоћ од чега су 4 лица остварила право, 2 лица су одустала од поднешеног захтјева због забиљежбе потраживања имовине а за 3 лица поступак је у току. За једно лице које је захтјев за новчану помоћ поднијело 05.02.2014. године, још увијек у току због отежаног прикупљања података за сроднике, обвезнике издржавања који живе у иностранству. У 2016. Години нису окончана за 3 лица која су захтјев поднијела 2016. године и 1 лице које је захтјев за новчану помоћ поднијело 2014. године).

Од укупног броја лица која остварују право на новчану помоћ 88 су стара лица неспособна за рад и привређивање. Преостала лица, тачније њих 77 су одрасла, пунољетна лица неспособна за рад и привређивање према Налазу и мишљењу Првостепене стручне комисије за утврђивање способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивања функционалног стања корисника. Од укупног броја старих лица, 88, њих 59 су стара лица без породичног старања. Поредићи период задње 3 године видно је смањење броја корисника права на новчану помоћ али и старих лица, корисника наведеног права.

Година	Укупан број корисника права на новчану помоћ закључно са 31.12.	Стара лица	Стара лица без породичног старања	Одрасла лица неспособна за рад и привређивање
2016.	165	88	59	77
2015.	176	95	65	81
2014.	195	103	72	92

Табела број 6. преглед структуре корисника новчане помоћи у задње три године

Уназад неколико година примјетан је пораст броја лица, корисника права на новчану помоћ која су остварила и право на додатак за помоћ и његу другог лица, као што се види и на табели бр. 7.

Година	Укупан број корисника права на новчану помоћ закључно са 31.12.	Укупан број корисника права на додатак за помоћ и његу др. лица	Лица потпуно зависна од помоћи и његе и другог лица	Лица дијелимично зависна од помоћи и његе др. лица
2016.	165	50	13	37
2015.	176	42	9	33
2014.	195	30	9	21

Табела бр. 7 Табеларни приказ корисника новчане помоћи а који остварују и додатка за помоћ и његу другог лица

Наше анализе указују на то, да је разлог смањења броја старих лица, корисника права на новчану помоћ у већини случајева смрт корисника, смјештај у установу или у хранитељску породицу, а у појединим случајевима, узрок смањења је неслагање са забиљежбом потраживања имовине, остварење права на пензију или потписан уговор о доживотном издржавању.

Приликом информисања о правима из социјалне заштите, а након што су упознати са забиљежбом потраживања имовине за новчану помоћ, велики број лица одлучује се не покретати поступак за остварење права на новчану помоћ, међутим одлучи се покренути поступак за остварење права на додатак за помоћ и његу другог лица гдје нема имовинског и материјалног цензуса.

Захтјеве су подносиле странке лично или представници мјесних заједница.

Овој категорији корисника стручни радници центра пружају подршку у смислу прибављања документације за поступак остваривања права, те кроз савјетодавни и теренски рад и контакте са другим институцијама помажу лицу у задовољавању његових актуелних потреба.

Б / 2. Старија лица без породичног старања

У складу са Законом о социјалној заштити старо лице без породичног старања је лице старије од 65 година, који немају сродника који су у обавези да брину о њима, а које због трајних промјена у психосоцијалном и здравственом стању не може задовољити своје основне животне потребе.

Ова категорија корисника је током године остваривала следећа права: права на новчану помоћ, додатка за помоћ и његу другог лица, смјештај у установу и збрињавање у хранитељску породицу

На подручју општине Прњавор је у току 2016.године укупно је било 98 старијих лица без породичног старања. Новчану помоћ остварује 59 старијих лица без породичног старања, а 39 остварује додатка за помоћ и његу другог лица.

Центар је обезбјеђивао и смјештај у установу за 10 старијих лица без породичног старања, и то 6 смјештених у ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука, 1 лице смјештено у Дом за стара лица Медик Угреновић Ламинци, Градишка и 3 лица у Дому за стара лица Кућа његе Сандић Прњавор. У хранитељским породицама је било смјештено укупно 3 лица у току 2016.г.

Сучавамо се и даље са ситуацијом поред категорије старијих без породичног старања све је присутнија појава старијих лица који су поред сродника који су у обавези да брину о њима препуштени сами себи и Центру за социјални рад.

Б / 3. Лица са инвалидитетом

Лице са инвалидитетом у складу са Законом о социјалној заштити сматра се лице са дугорочним физичким, психичким, интелектуалним или сензорним умањеним способностима, која у интеракцији са различитим баријерама, могу ометати њихово пуно и ефективно учествовање у друштву на основу једнакости са другима.

Поред категорије инвалида који су инвалидност стекли у прошлом рату и који су обухваћени прописима из области борацко инвалидске заштите постоји категорија лица који су инвалидност стекли рођењем или усљед неких других узрока (проблеми за вријеме трудноће, порођаја, обољења у раном дјетињству, разни облици повређивања, разних хроничних обољења и разних облика генетских поремећаја).

Право на додатка за помоћ и његу другог лица има лице старије од три године којем је због тјелесних, менталних, чулних поремећаја и изражених промјена у здравственом стању неопходна стална помоћ и њега другог лица, под условом да ово право не може остварити по другом основу и не користи право на смјештај у установу социјалне заштите или су смјештени у другу установу на терет буџетских средстава.

Ово право се може остварити као трајно или привремено право, а могу га остварити лица која су потпуно или дјелимично зависна од помоћи и њега другог лица у задовољавању основних животних и физиолошких потреба, па се из тих разлога дијеле у двије групе.

Прву групу су чинила лица која су потпуно зависна од помоћи других, а корисници друге групе су лица која су дјелимично зависна од помоћи других лица.

Право на додатка за помоћ и његу другог лица признаје се на основу налаза и мишљења стручних комисија.

Висина додатка за помоћ и његу другог лица обрачунава се у проценту од просјечне нето плате остварене у Републици у претходној години и износи 20% од основице за лице које цјелодневно и у потпуности зависи од другог лица у задовољавању основних животних и физиолошких потреба и које није у могућности да уз употребу било којих помагала само задовољи те потребе и 10% од основице за лице којем је неопходна дјелимична помоћ другог лица у задовољавању основних животних и физиолошких потреба. Корисници прве групе остваривали су ово право у износу од 166,20 КМ, а корисници друге групе у износу од 83,10 КМ.

Поједина лица из категорије пензионера у складу са условима Закона о социјалној заштити остварила су право на додатак на његу и помоћ другог лица.

За остварење овог права потребно је поднијети захтјев Центру. Уз захтјев су потребни и извод из МКР, изјава о заједничком домаћинству, увјерења из Фонда ПИО и борачко-инвалидске заштите да право на додатак не остварују у наведеним установама, медицинска документација, те копија личне карте лица за које се подноси захтјев како би се утврдило да живи на подручју општине Прњавор.

Захтјеви за остваривање додатка су подношени од стране корисника, и то изјавом на записник, али и путем поште или од стране мјесних уреда. Вођени су савјетодавни разговори са потенцијалним корисницима права на додатак, информативни разговори о начину остваривања наведеног права, разговори везани за комисијске прегледе и уручења налаза и мишљења комисије, као и рјешења о оствареном/неоствареном праву.

Додатак за помоћ и његу другог лица закључно са 31.12.2016. годином остварује укупно 958 лица: 655 лице остварује право по основу дјелимичне зависности од помоћи и његе других лица, а 303 лица на основу потпуне зависности. Укупно 57 дјеце остварује право на додатак за помоћ и његу другог лица- од тога 35 дјеце остварује додатак у групи дјелимичне зависности, а укупно 22 у групи потпуне зависности од других лица.

Додатак за помоћ и његу другог лица у току 2016.г. је укупно остваривало 1067 лица.

Број корис. зак. са 31.12. 2015.г.	Пренесен и остварени захтјеви из 2015.г.	Нови захтјеви	Лица која су остварила право на додатка у 2016.г.	Лица којима је престало право због смрти	Лица којима је престало право због смјештаја у установу	Лица која су одбијена у току 2016.г.	Укупан број корисника у току 2016.г.	Укупан број корисника закључно са 31.12.2016 .г.
818	29	257	220	90	10	19	1067	958

Табела број 8. преглед остваривања права у 2016.г.

Број захтјева у току 2016.г.	Број захтјева за преиспитивање права (потпуна зависност)	Број захтјева за поновни поступак (право било ограничено)	Број пренесених захтјева из 2015.г.	Број одбијених	Број умрлих у току поступка	Број захтјева пребачених за комисијски преглед у 2017.г.	Број остварених захтјева у току 2016.г.
257	18	10	21	22	8	30	220

Табела број 9. кретање захтјева у току 2016.г

Година	2014	2015	2016
Укупан број корисника закључно са 31.12.	699	818	958
Потпуна зависност	234	551	655
Дјелимична зависност	465	267	303
Укупан број захтјева у току године	260	264	257
Остварено право	205	222	220
Број корисника којим је право престало у току године	73	95	109
Укупан број корисника у току године	772	945	1067

Табела број 10. Кретање корисника додатка у 2014., 2015. и 2016.г.

Рад социјалног радника се односио на рад са странкама, разговор, посредовање у остваривању других права из социјалног осигурања (ПИО, здравствена заштита, дјечија заштита). Редовно је вођена евиденција корисника путем табела у електронској форми, програму SOTAC и вршено канцеларијско пословање.

Поред наведеног радник центра је и координатор комисије и присутан је при свим комисијским прегледима. У току 2016.г. су одржане укупно 24 комисије и прегледано је 275 лица и то 253 лица у Центру, а 22 лица на терену. За свако прегледано лице координатор је сачинио и записник.

У складу са Породичним законом РС Орган старатељства поставља стараоца за поједине послове или одређену врсту послова одсутном лицу чије је боравиште непознато, а које нема заступника, непознатом власнику имовине када је потребно да се неко о тој имовини стара, или у другим случајевима када је то потребно ради заштите права и интереса одређеног лица. Да би се лице ставило под старатељство и даље проводила мјера старатељства стручни радници центра требају примијенити методе социјалног и другог стручног рада, те корисити услуге здравствених и васпитно обазовних установа и других организација.

У извјештајној години проведено је 17 поступака, а 12 лица је стављено под старатељство за посебне случајеве и то:

- 5 старатеља у поступку одузимања пословне способности,
- 1 старатеља у поступку проглашења несталог лица за умрлог,
- 1 старатељ у поступку подизања пензије,
- 1 старатељ у поступку преузимања личне карте,
- 2 старатеља у поступку заступања у Фонду ПИО,
- 1 старатељ у поступку утврђивања права на смјештај,
- 1 старатељ у поступку закључивања уговора о диоби некретнина,

Према евиденцији Центра за 2016. годину 86 лица је током године било под старатељством (80 лица којима је потпуно одузета пословна способност и 6 лица са дјелимично одузетом пословном способношћу), од чега су 24 лица смјештена у установе (18 у установама социјалне заштите, а 6 у установама здравствене заштите), а за 1 лице из ове категорије Центар обезбјеђује смјештај у хранитељску породицу.

При анализирању потреба ових корисника морамо имати у виду њихове приоритетне потребе као што су лијекови, помагала, рехабилитација, пелене, хигијенски прибор.

Б/ 4. Лица са друштвено-негативним понашањем

Лицем са друштвено негативним понашањем сматра се лице које се одаје беспосличарењу, скитњи, просјачењу, проституцији, алкохолизму и уживању опојних дрога. Рад са овом категоријом корисника одвијао се у пружању одговарајућих услуга социјалног рада, као што је идентификација случајева, обавјештавање других установа, савјетодавни рад са породицом, посредовање у остваривању права код других институција.

Број лица из ове категорије који се воде у евиденцији за 2016. годину је 23.

Б/ 5. Лица којима је због посебних околности потребна социјална заштита

Лица којима је због посебних околности потребна социјална заштита су лица која се нађу у стању социјалне потребе због сиромаштва, дуготрајне незапослености, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, издржавања казне, отпуста из установе или других непредвидивих околности.

Центар пружа подршку овој категорији корисника путем интервентних једнократних новчаних помоћи, уколико не могу по неком другом основу ријешити своје егзистенцијало питање.

В/ Здравствено осигурање корисника

У складу са Законом о социјалној заштити здравствено осигурање имају корисници права на новчану помоћ, на додатак за помоћ и његу другог лица, на смјештај у установу и на смјештај у другу породицу, уколико то право не могу остварити по другом основу.

У протеклој години право на здравствену заштиту по овом основу остварило је 181 корисника права из области социјалне заштите, од чега је 102 корисника новчане помоћи, 50 корисник додатка за помоћ и његу другог лица, 18 лица смјештених у установе, 7 лица смјештених у хранитељску породицу и 4 лица који нису корисници права из Закона о социјалној заштити.

Г/ Једнократне новчане помоћи

Право на једнократну новчану помоћ обезбјеђује се појединцу, члановима породице или породици у цјелини који се тренутно нађу у стању социјалне потребе због посебних околности. Износ једнократне новчане помоћи у току календарске године не може бити већи од тромјесечног износа новчане помоћи за кориснике, а према броју чланова породице.

У току протекле године исплаћено је 908 једнократних помоћи за 564 корисника који се налазе у стању социјалне потребе.

У структури корисника права на једнократне помоћи заступљене су биле породице у којима Центар врши надзор над вршењем родитељског права, породице које имају дјецу са

сметњама у развоју , стара лица без породичног старања, материјално-необезбијеђена и за рад неспособна лица, инвалидна лица, лица којима је због посебних околности потребна социјална заштита, односно породице које имају малољетну дјецу, а нису у могућности да им обезбиједе минимум егзистенције.

Једнократне помоћи су интервентне, усмјерене су отклањању стања социјалне потребе и исплаћују се корисницима у новчаном износу.

ПРАВО	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Укупан број корисника	Укупан број коприсника	Укупан број корисника	Укупан број корисника	Укупан број корисника	Укупан број корисника
Једнократна новчана помоћ	473	362	512	518	608	564

Табела 11.Табеларни приказ броја корисника једнократних новчаних помоћи у последњих шест год.

ЈЕДНОКРАТНЕ НОВЧАНЕ ПОМОЋИ ЗА 2016.Г.					
Р.БР.	НАМЈЕНА	Пунољетни		Малољетни	
		БР.ОСТВ. ЈНП	ИЗНОС	БР.ОСТВ. ЈНП	ИЗНОС
1.	Храна и хигијенски прибор	264	22 471,12 КМ		
2.	Спец.преглед	1	50,00 КМ	14	788,00 КМ
3.	Лијекови	27	1610,00 КМ		
4.	Помоћ инвалидним лицима	2	200,00КМ		
5.	Путни трошкови	13	1088,60КМ	9	400,00 КМ
6.	Остало (личне карте, пасош, личне потребе, медецински и комисијски прегледи, судски трошкови, трошкови обраде инвалидске комисије, куповина ортопедске ципеле, ..)	20	1742,29 КМ	39	2300,00 КМ
7.	Потребе лијечења	183	14362,00 КМ	33	2650,00 КМ
8.	Лијекови, пелене	9	803,20КМ	5	450,00КМ
9.	Помоћ у уређењу стамбеног простора	1	150,00 КМ	3	250,00КМ
10.	Храна, хигијенски прибор, лијекови и спец.преглед	20	1350,00 КМ	198	18700,00КМ
11.	Џепарац дјечи за Бечиће			24	580,00 КМ
12.	Помоћ у школовању дјеце	-	-	21	1370,00 КМ
13.	Трошкови сахране	16	2591,00 КМ	3	580,00КМ
14.	Погребна опрема	2	804,00 КМ	-	-
15.	Недеља дјетета	-	-	1	100,00 КМ

УКУПНО:	558	47 222,21 КМ	350	28 168,00 КМ
Укупно остварених ЈНП за 2016.г.: 908 ЈНП за 564 корисника Утрошена средства за једнократне новчане помоћи за малољетна и пунољетна лица: 75 390,21 КМ Утрошена средства за посебне намјене (потребе категоризације дјецe, путне трошкове одласка у школу за дјецу са сметњама у развоју и њихове родитеље, накнада за чланове Првостепене стручне комисије, одржавање гробног мјеста, увјерења из катастра..): <u>10 543,60КМ</u> Укупно утрошених средстава за једнократне новчане помоћи је за 2016.г. : 85 933,81КМ				

Табела 12. Табеларни преглед једнократних новчаних помоћи за 2016. годину.

Д / АНАЛИЗА ОСНОВНИХ ПРАВА ИЗ ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ ЗА 2016. ГОДИНУ

ПРАВО	Број корисника	М	Ж	Број поднeшених захтјева у 2016. год	Број признатих права (позитивно ријешених захтјева) у 2016. год.	Реализован укупан годишњи износ средстава по праву (у КМ) – рачунајући заједно средства јединице локалне самоуправе и Републике
1. Новчана помоћ	165	59	106	9	6	279 000,47
2. Додатак за помоћ и његу другог лица	958	433	525	257	220	1 177 327,20
3. Подршка у изједначавању могућности дјецe и омладине са сметњама у развоју	29	19	10	22	22	71 544,08
4. Смјештај у установу	44	22	22	17	16	225 370,04
5. Збрињавање у хранитељску породицу	18	6	12	5	4	84 452,52
6. Помоћ и њега у кући	9	1	8	-	-	-
7. Дневно збрињавање	26	14	12	5	3	-
8. Једнократна новчана помоћ	564	281	283	910	908	85 933,81КМ
9. Савјетовање	2305	1117	2188	617	617	-

Табела број 13. Анализа броја корисника основних права за 2016. годину и утрошених средстава

2. ДЈЕЧИЈА ЗАШТИТА

У складу са одредбама Закона о дјечијој заштити („Сл. гласник Републике Српске,“ број 4/02,17/08,1/09) – систем дјечије заштите се заснива на праву и дужности родитеља да се старају о подизању и васпитању своје дјеце, праву дјетета на услове живота који омогућавају његов правилан психофизички развој и обавези државе да му то омогући.

Права из области дјечије заштите утврђују се по прописима о општем управном поступку. Провођење поступка и рјешавање о овом праву врши Центар за социјални рад коме су Законом о дјечијој заштити повјерени ови послови.

Права из области дјечије заштите у складу са овим Законом су:

1. Додатак на дјецу
2. Матерински додатак
3. Накнаде плате за вријеме кориштења породилског одсуства
4. Помоћ за опрему новорођенчета
5. Рад са једном половином пуног радног времена ради појачане његе и старања о дјетету са психофизичким сметњама у развоју.

У складу са Правилником о остваривању права из дјечије заштите наведена права се финансирају из средстава ЈУ Јавног фонда дјечије заштите РС.

У Центру за социјални рад Прњавор право на додатак на дјецу остварује 664 корисника, односно 961 дијете. У складу са Законом о дјечијој заштити право на додатак остварују породице у зависности од материјалног статуса за друго, треће и четврто дијете по реду рођења и до 15 године живота, ако се налази на редовном школовању.

Право на додатак на дјецу остварује 437 другорођене и 72 четвворођене дјеце у износу од 35,00 КМ. Ово право остварује 269 трећерођено дјеце у износу од 70,00 КМ мјесечно.

Независно од материјалног статуса породице, а у зависности од реда рођења дјетета и до 15 година живота право на додатак на дјецу остварује 16 дјеце РВИ I и II категорије у износу који зависи од реда рођења. Независно од материјалног статуса породице и независно од реда рођења и до 19 година живота право на додатак на дјецу остварује 8 дјеце без родитељског старања, 119 дјеце за које је надлежни орган донио акт о разврставању због ометености у развоју (ако нису смјештени у установу), 56 дјеце чија породица остварује право на новчану помоћ по Закону о социјалној заштити и 2 дјеце обољелих од целијакије. Ове четири категорије остварују право на додатак на дјецу у износу од 90,00 КМ.

У току 2016. године право на додатак на дјецу остварило је 180 нових корисника, од тога 81 корисник је остварио ово право први пут по поднесеном захтјеву, а 99 по обновљеном поступку. У септембру 2016.год. проведена је редовна годишња ревизија 484 корисника права на додатак на дјецу.

Матерински додатак је право које по Закону припада незапосленој мајци која може остварити право зависно од материјалних услова породице.

Право на матерински додатак траје до годину дана старости дјетета, а може се остварити само за првих троје дјеце по реду рођења у породици. Право на матерински додатак који износи 70,00 КМ у 2016. години оствариле су 94 породиље.

Право на накнаду плате за вријеме породилског одсуства има свака породиља запослена у државном и приватном предузећу као и лице које обавља самосталну дјелатност. Висина накнаде плате одређена је у складу са Законом о радним односима, а припада породиљи у висини примљене просјечне плате дванаест мјесеци прије отварања породилског одсуства. Право на накнаду плате у 2016. години остварује 166 породиља.

Право на помоћ за опрему новорођенчета је право које остварује свака порођена мајка, са пребивалиштем у РС, а исплаћује се једнократно у износу од 250,00 КМ. Право на помоћ за опрему новорођенчета у току 2016. године оствариле су 233 мајке.

Центар за социјални рад проводи поступак и утврђује право запосленог родитеља да ради са једном половином пуног радног времена ради појачане његе и старања о дјетету са психофизичким сметњама, а које није смјештено у установу социјалне заштите. Наведено право утврђује се на основу Правилника о начину и поступку остваривања права запосленог родитеља да ради са једном половином пуног радног времена ради појачане његе и старања о дјетету са сметњама у развоју.

Закон о раду једном од родитеља дјетета са сметњама у развоју даје право да ради са половином радног времена, уз право на накнаду за другу половину пуног радног времена коју обезбјеђује ЈУ Јавни фонд за дјечију заштиту РС. У 2016. години 7 родитеља је остварило ово право.

Центар за социјални рад проводи поступак и утврђује право на новчану накнаду по Одлуци Владе РС за треће рођено дијете у породици у износу до 600,00 КМ и четврторођено дијете у износу до 450,00 КМ. Овај вид накнаде остварило је 39 породиља.

Ове године Центар је био партнер Јавном фонду дјечије заштите у провођењу Пројекта „Социјализација дјете РС -2016“ и 29 дјете са подручја наше општине било је обухваћено овим пројектом. Учесници пројекта су бил и смјештени у Омладинском хотелу "Ужице" у Бечићима. Пројектом су обухваћена дјете узроста од 6 до 15 година из категорија: дјете без родитељског старања, дјете чији су родитељи корисници новчане помоћи, дјете из породица са троје и више дјете, дјете самохраних родитеља и дјете старости од 8 -17 год. из категорије дјете са сметњама у развоју, као и дјете из борачке популације. Основни циљ овог Пројекта који је финансирао ЈФДЗ РС је задовољавање развојних потреба дјете. Циљ пројекта је био да се путем пројектних активности и садржаја позитивно утиче на правилан психофизички развој социјално осјетљивих категорија дјете, као и да се код дјете подстакне процес социјализације кроз интеракцију вршњачке групе.

Центар за социјални рад Прњавор је пружио и материјалну подршку за дјете која су обухваћена пројектом у износу од 1430,00КМ.

Исплате права из области дјечије заштите су редовне и последња исплата је извршена за децембар 2016. год. Укупна средства које је ЈФДЗ исплатио у 2016. на дјете кориснике дјечије заштите са подручја општине Прњавор износе 1. 491426,57 КМ.

3. ПОРОДИЧНО-ПРАВНА ЗАШТИТА ПОРОДИЦЕ

У складу са Породичним законом и Одлуком СО о повјеравању послова Центар за социјални рад врши послове социјалне заштите и пружања правне помоћи породици и њеним члановима.

Породично-правна заштита породице и посебно млдб. дјете у њој, уз остале програмске задатке Центра за социјални рад представља важну област дјеловања ове установе која се односи на: поступак мирења брачних супружника или сређивања поремећених супружничких односа у случају кад се нису одлучили на развод брака, формирање мишљења о повјери млдб. заједничке дјете једном од родитеља на његу, чување и васпитање у случају развода брака, односно кад не живе у истој породичној заједници, а не могу да се сами договоре по овом питању, доношење одлуке о контактима родитеља и дјете у ситуацијама

када не живе у истој породичној заједници, достава социјално анамнестичких података суду и приједлога у вези са висином издржавања за млдб. дјецу, састављање споразума између родитеља о издржавању дјече, вршење надзора у погледу извршавања родитељских обавеза и дужности у односу на млдб. дјецу, старатељство над млдб. дјецом, смјештај у хранитељску породицу, установу или усвојење као видове заштите ове категорије, давање сагласности родитељу или старатељу у вези располагања имовином млдб. дјече, давање мишљења за прибављање путне исправе млдб. дјечи у случају кад је један од родитеља недоступан, те одлучивање о другим питањима од интереса за млдб. дјецу, кад не постоји сагласност између родитеља.

Проведени поступци		2015. година
1.	Поступак за покушај мирења	42
2.	Мишљење о повјери млдб. дјече једном од родитеља	41
3.	Мишљење о закључењу брака прије пунољетства	-
4.	Сагласност за издавање путне исправе	10
5.	Помоћ у сређивању брачних и породичних односа	10
6.	Посредовање око одржавања контактирања родитеља са дјецом	26
7.	Одлуке о праву располагања имовином млдб. дјече	5
8.	Учешће Центра у поступцима издржавања млдб. дјече	6
9.	Поступци признавања, утврђивања и оспоравања очинства	4
10.	увјерења о чињеничном стању на основу евиденције Центра	222

Табела број 14. Проведени поступци у области породично правне заштите у 2016. години

Предмет поступања Центра за социјални рад су породице са нарушеним породичним односима, који се најчешће рефлектује на одрастање дјече и њихово васпитање. Циљеви стручних радника центра су да се препозна дисфункционалност, да се уоче капацитети који су расположиви у породици и умрежи подршка те да се дјелује првенствено у смијеру стварања услова за здраво и квалитетно одрастање дјече у породици.

Имајући у виду фреквентност појаве поремећених породичних односа и спорних регулисања виђања дјече са родитељима стручни радници центра су поред савјетодавног рада са родитељима, започели са реализацијом радионичког програма рада са дјецом из ове категорије. Радионице имају за циљ упознавање дјече о њиховим правима и положајем у ситуацијама кад родитељи не живе заједно, усвајање модела слободнијег изражавања емоција и растеређивања дјече од конфликта лојалности једном од родитеља. Дјеца су у међусобном односу отворенија, а уочава се и јасније изражавање ставова по питању различитих тема, те кроз радионице је додатно опсервиран начин функционисања дјече у вршњачкој групи.

Анализа предмета повјере за период 2012/2016. година коју је центар урадио указује на то да се у поступцима повјере у највећем броју рјешавало питање повјере дјече узраста од 6-10 година. Будући да се ради о дјечи основношколског узраста, међусобна сарадња родитеља, Центра за социјални рад и школе коју дијете похађа може значајно допринијети препознавању потенцијалних тешкоћа прилагођавања дјече у току развода родитеља.

а) Насиље у породици

Насиље у породици подразумијева девијантно понашање једног или више њених чланова у односу на остале чланове породице, који због истог доживе, односно трпе физичке, психичке или повреде сексуалне природе. У највећем броју случајева насилник у породици је мушкарац, односно супруг или отац, а жртве насиља су жене и дјеца.

Правилником о начину и мјесту спровођења заштитних мјера жртве насиља у породици предвиђено је да Центар за социјални рад у оквиру своје надлежности предузима потребне мјере у погледу збрињавања породице у којој је извршено насиље, учествује у планирању и спровођењу лијечења и рехабилитације лица којима је изречена мјера обавезног лијечења од зависности.

У складу са Законом о заштити од насиља у породици и Правилником о начину и мјесту спровођења заштитних мјера жртве насиља у породици Центар за социјални рад је дужан поред осталих институција, пружати заштиту жртвама насиља у породици, а заштитна мјера се спроводи у установама социјалне заштите, Центрима за социјални рад, односно на другим погодним мјестима. Сврха заштитних мјера је да се њиховом примјеном спријечи поновно насиље у породици, осигура заштита здравља и безбиједност жртве насиља, те отклоне околности које могу утицати на извршење нових насилних радњи.

У Центру за социјални рад, рад са жртвом и насилником подразумијева психосоцијалну и савјетодавну помоћ, те теренске посјете породици и разговоре са члановима социјалне мреже. Поред осталог у раду са њима настоје се створити односи засновани на разумијевању, сарадњи, уважавању и ненасилној комуникацији.

У 2016. години у евиденцији Центра за социјални рад је пријављених 53 случаја насиља у породици. У 2 случаја је било насиље над дјецом, у 39 случаја је било насиље над женама, а над мушкарцима 12 случајева. У 39 случајева радило се о физичком насиљу, а у 14 случајева о психичком насиљу. Према нашој евиденцији пријављених случајева насиља за 2016. годину починиоци насиља су у највеће броју случајева мушкарци, са завршеном основном школом и незапослени, а жртве у највећем броју случајева жене, незапослене са завршеном основном школом.

2016.	пол		Образовање				запослење			укупно
	М	Ж	ОШ	ССС	ВСС	Док.наука	незапослени	запослени	пензионери	
Лица која су починила насиље	43	10	32	20	1		21	16	16	53
жртве	12	41	29	23	1		22	10	11	53

Табела број 15. Табеларни приказ образовне структуре насилника и жртава

Поред Центра за социјални рад у рад са лицима који су жртве насиља или починиоци укључују се и здравствене установе, Центар за ментално здравље, Окружно тужилаштво, Суд и Полицијска станица.

Током ове године у складу са законом о Заштити од насиља у породици, дјеловао је мултидисциплинарни стручни тим кога чине представници Дома здравља, основних и средњих школа, Полицијске станице, Црвеног крста. Улога тима је додатно повезивање релевантних институција на нивоу општине у циљу сачињавања планова заштите и

правовременог реаговања у ситуацијама заштите жртве насиља у складу са законом и потребама жртве.

На захтјеве суда, у складу са Законом, Центар је достављао социоанамнестичке податке за породице гдје је евидентирано насиље.

III ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

На подручју општине Прњавор дјелује Дневни центар за дјецу са сметњама развоју. Обавезе Општине, ЈУ Центра за социјални рад, Удружења родитеља са сметњама у развоју „Невен“ утврђене су Меморандумом о разумијевању и сарадњи.

Отварањем Дневног центра омогућено је остваривање права на дневно збрињавање дјецe са сметњама у развоју која не похађају наставу и која се не налазе на професионалном оспособљавању.

Општина Прњавор, ЈУ Дом здравља Прњавор, ЈУ Центар за социјални рад Прњавор и ОО Црвеног крста на основу Меморандума о разумијевању и сарадњи проводили су у току 2016. године Програм кућне његе чиме је омогућено пружање помоћи и његе у кући болесним и старим лицима.

У партнерству са Јавним фондом дјечије заштите Републике Српске Центар је проводио пројекат „Социјализација дјецe Републике Српске 2016“, којим је обезбијеђено љетовање за 29 дјецe корисника ЈУ Центра за социјални рад Прњавор и Борачке организације Прњавор, Удружење РВИ, Удружење родитеља дјецe са сметњама у развоју „Невен“, Удружење родитеља са четворо и више дјецe.

У сарадњи са Савјетом ученика Средње школе проведена је акција „Један слаткиш - једно дијете.“ Овом акцијом обезбијеђено је 250 новогодишњих пакетића за дјецу без родитељског старања, дјецу са сметњама у развоју, чији је развој ометен породичним приликама, дјецу корисника социјалне помоћи и дјецу из породица са троје и више дјецe који су корисници одређених права из области социјалне заштите.

Привредно друштво за трговину, производњу и услуге „Робот“ пословна јединица Прњавор подијелило је 40 пакетића за дјецу из вишечланих породица.

„Топлинг„ је уручио 100 новогодишњих пакета за дјецу са сметњама у развоју, а творница обуће „Санино“ 20 пакета за дјецу под старатељством.

„МЕТАЛЕКС„ Прњавор је купио комплете књига за 20 дјецe из вишечланих породица, а током године је у више наврата хуманитарно удружење "Хуманик" донирало намјештај, одјећу, обућу и храну за дјецу наших корисника.

Сарадња са Колом српских сестара је такође била успјешна, у два наврата су уручени прехранбени пакети за наше кориснике, те смо сарађивали у погледу одабира породица које би биле предложене за Светосавски бал.

Током ове године смо наставили са активношћу реализације радионичког програма рада за пунољетна лица са сметњама у развоју.

У оквиру Дјечије недјеље реализован је састанак са стручним и наставним особљем ОШ " Никола Тесла" Прњавор у циљу унапређења координације између двије установе у погледу заштите интереса млдб. дјецe. На том састанку презентован је рад Центра за социјални рад, базирајући се на раду са породицама из бракоразводних поступака, породицама у којима се

уређује начин контактирања дјече са родитељима са којима не живе заједно, те породицама које су под надзором Центра за социјални рад. Циљ презентације рада Центра је био на адекватном и правовременом препознавању потешкоћа код дјече из ових категорија, те дјеловању у циљу рјешавања проблема. С обзиром на то да постоји сарадња између школа и Центра за социјални рад, исту је потребно унаприједити цијенећи да се кроз заједничко дјеловање, а у оквиру својих надлежности значајније могу заштити интереси млдб. дјече. Током 2016. године Центар је реализовао пројекат „подршка дјечи и породицама који су у надзору центра за социјални рад“. Циљна група су биле породице под надзором центра за социјални рад и породице са дјецом чије је понашање у сукобу са законом. Преваходна сврха пројекта је социоедукативни рад који је усмјерен на превенцију измијештања дјече из биолошких породица и превенција малољетничког преступништва код кривично неодговорне дјече. У периоду од два мјесеца реализовано је 16 радионица за дјecu и 8 за родитеље. Пројектом је било обухваћено 35 дјече и њихови родитељи или старатељи.

IV УСЛОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМСКИХ ЗАДАТАКА

A/ Кадровска структура запослених и организација рада Центра

На пословима социјалне заштите током 2016. Године ангажовани су следећи кадрови :

- директор1 извршилац
- педагог..... 2 извршилац
- психолог.....1 извршиоца
- социјални радник.....6 извршилаца
- правник.....1 извршилац
- руководиоца рачуноводства.....1 извршилац
- послови материј.финанс.благајне и оператера.....1 извршилац
- обезбјеђење.....1 извршилац
- послови одржавања хигијене1 извршилац

У складу са Законом о социјалној заштити формирано је стручно вијеће кога чине сви стручни радници.

Стручни рад у Центру организован је кроз стручне тимове:

1. Тим за заштиту дјече и породице
2. Тим за заштиту материјално необезбјеђених одраслих и старих лица.

Стручни тимови су носиоци стручног рада. Они организују и спроводе непосредну заштиту лица одређених категорија кроз идентификовање социјалих потреба грађана, дијагностику, третман корисника, прате и ревидирају примјењене облике заштите.

Тимови прате особине јављања и манифестовања социјалне проблематике планирају и програмирају мјере сузбијања и спречавања истих.

У стручним тимовима су ангажовани социјални радници, педагог, психолог и правник. Непходно је повећање броја стручних радника у наредној години у складу са важећим прописима и смјештајним условима Центра за социјални рад.

Стручно усавршавање запослених у Центру проводило се на више нивоа и током 2016. године стручни радници Центра су били укључени у следеће едукације:

психосоцијална подршка дјечи и малољетницима у кривичном поступку, стручно усавршавање радника који раде на пословима преступништва младих и кривично правне заштите дјече, Састанци и едукација регионалног мониторинг тима за борбу против трговине људима, "Мултидисциплинарне активности истраживања трговине људима и

заштите жртава трговине људима", у сарадњи Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске и UNICEF-а Босне и Херцеговине радници центра су прошли едукацију на тему " Развој хранитељства у Републици Српској", примјена правилника о процјени потреба и усмјеравања дјецe и омладине са сметњама у развоју, ситуациона анализа о дјеци у ризику од губитка родитељског старања и о дјеци без родитељског старања и различити облици алтернативног збрињавања у БиХ, регионални ресурси центра за заштиту дјецe за југоисточну Европу, округли сто на тему свако дијете треба породицу и право дјетета на заштиту од насиља у организацији Омбудсмена за дјецу.

Административни радници су такође прошли обуку и присуствовали свим семинарима и едукацијама који су организовани за рачуновође буџетских корисника.

Радници Центра су били укључени и у друге облике стручног усавршавања: праћење стручне литературе, присуствовање и организовање семинара, студијских посјета, савјетовања, јавних расправа, округлих столова и др.

Континуирано стручно усавршавање стручних радника је неопходан предуслов за квалитетан рад, на чему је поребно радити и у наредном периоду.

Б/ Просторна и техничка опремљеност Центра

Центар за социјални рад Прњавор смјештен је у просторијама Дома здравља које су адаптиране и опремљене неопходним намјештајем. Канцеларија намијењена за потребе пружања услуга инвалидним лицима је у просторији која је у власништву општине а одлуком Скупштине Општине уступљена на кориштење Центру.

У наредном периоду потребно је предузимати мјере око рјешавања питања трајног смјештаја Центра за социјални рад.

Центар посједује основну техничку опрему за рад. Током 2015. године инсталирана је дорађена СОТАЦ база података за кориснике услуга Центра за социјални рад на нивоу Републике Српске и сви су корисници током 2016. године унесени у базу.

Јавни фонд за дјечију заштиту има своју базу инсталирану у Центру за социјални рад, која је током ове године усавршена, и за потребе рада на том реферату биће неопходно ангажовати још једног радника.

У наредном периоду потребно је радити на томе да кадровски и технички Центар буде спремнији одговорити новим изазовима стручног и аналитичког рада.

В/ Финансирање

У складу са одредбама Закона о социјалној заштити редовна дјелатност Центра за социјални рад и права из области социјалне заштите финансирају се из буџета општине. У финансирању права на додатак за помоћ и његу другог лица, за новчану помоћ и здравствено осигурање са 50% учествује буџет Републике Српске.

Средства за финансирање права из области дјечије заштите обезбјеђује Јавни фонд дјечије заштите Републике Српске.

V ПРЕГЛЕД ШТИЋЕНИКА СМЈЕШТЕНИХ У УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И У ХРАНИТЕЉСКУ ПОРОДИЦУ

1. ЈУ Дом за дјецу и омладину без родитељ. старања „ Рада Враћешевић“Бања Лука....7	7
2. ЈУ Дом за старија лица Бања Лука..... 9	9
3. ЈУ Дом за лица са инвалидитетом Приједор6	6
4. Кућа његе „Сандић“ Прњавор.....4	4
5. ЈУ Центар за дјецу и омладину „ Будућност“ Дервента1	1
6. Центар „Заштити ме“7	7
7. ЈУ Дом за лица са инвалидитетом Вишеград.....6	6
8. Завод за заштиту одраслих и старих лица -Штимље6	6
9. ЈУ Дом за пензионере и стара лица „Медик Угреновић“.....1	1
10. Сигурна кућа "удружене жене" Бања Лука.....3	3

Право на смјештај у установе социјалне заштите у току протекле године остваривало је 50 лице. Центар редовно измирује обавезе плаћања смјештаја штићеника у установе које се налазе на подручју Републике Српске и Федерације БиХ. Право на смјештај у хранитељску породицу у 2016. години остваривало је 18 лица.

VI ПРОШИРЕНИ ВИДОВИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

У току 2016. године породицама и појединцима који се налазе у стању социјалне потребе и који су корисници одређених права утврђених Законом обезбијеђени су проширени облици социјалне заштите, у складу са Одлуком о проширеним правима у области социјалне заштите Скупштине општине Прњавор.

Под проширеним видовима социјалне заштите у смислу ове Одлуке подразумевају се организоване активности Центра за социјални рад Прњавор усмјерене сузбијању и отклањању узрока и посљедица стања социјалних потреба оних категорија грађана и њихових породица, који се нађу у таквом стању социјалних и животних потреба, а да постојећим нивоом утврђеним законом, нису у могућности да их ублаже.

Под корисницима проширених видова социјалне заштите подразумевају се оне категорије грађана или њихових породица, које су код Центра за социјални Прњавор евидентирани као:

1. Корисници права на новчану помоћ,
2. Корисници права на додатак за помоћ и његу другог лица,
3. Дјеца без родитељског старања,
4. Дјеца из породица под надзором,
5. Самохрани родитељи, односно родитељи који у бракоразводном поступку самостално и без помоћи другог родитеља, издржавају малољетну дјецу,
6. Породице са троје и више дјеце,
7. Дјеца са сметњама у развоју
8. Дјеца која су завршила школу, а налазе се под старатељством.

Проширена права социјалне заштите у смислу одлуке су :

1. Помоћ у лијечењу и планирању породице,
2. Повремене једнократне помоћи родитељима дјеце која болују од тешких и ријетких болести,
3. Помоћ у плаћању станарине,
4. Помоћ у плаћању дјечијег вртића за дјецу са сметњама у развоју,
5. Помоћ за школовање дјеце из социјално угрожених породица,

6. Помоћ у трошковима сахране,
7. Помоћ и услуге инвалидним лицима, који немају подршку породице,
8. Помоћ у опремању стамбеног простора,
9. Материјална подршка самохраним родитељима дјеце до пет године живота, који су социјално угрожени и који немају подршку породице.

Право на проширене видове социјалне заштите, корисници су остваривали у складу са условима за остваривање основних права из социјалне заштите, утврђених Законом о социјалној заштити, те у складу са следећим критеријумима:

- да приходи по члану породице не прелазе мјесечни износ од 124,65 КМ,
- да је нарушено здравље једног или више чланова породице а породица није у могућности сама да сноси трошкове лијечења,
- да немају властитих средстава за живот, а одбачени су од родбине која је дужна да их издржава по закону,

Наведена проширена права реализована су у укупном износу од **39.971,80** КМ, за 233 корисника у 2016.години.

АНАЛИЗА ПРОШИРЕНИХ ПРАВА ЗА 2016. ГОДИНУ

ПРАВО	Укупан број корисника који су обухваћени правом	М	Ж	Број поднесених захтјева у 2016.год.	Број признат. захтјева у 2016.год.	Поједин мјес. износ права	Реализован укупан годишњи износ средстава по праву (у КМ)
1.Помоћ у лијечењу и планирању породице	194	90	104	264	264	90,80	24600,00
2.Повремене јед. новч. помоћи родитељ. дјеце која болују од тешких и ријетких болести	1		1	1	1	100,00	100,00
3. Помоћ у плаћању станарине	1		1	7	7	100,00	700,00
4. Помоћ у плаћању дјечијег вртића за дјецу са посебним потребама	1		1	3	3	100,00	500,00
5. Помоћ за школовање дјеце из социјално угрожених породица -помоћ у плаћању превоза за дјецу са сметњама у развоју која путују у основ.школу у пратњи родитеља -за дјецу чије се породице нађу у стању соц.потребе због посебних околности -помоћ у трошковима екскурзије	14	6	8	10 17	10 17	120,36 80,00	7221,80 1360,00
6. Помоћ у трошковима сахране -погребна опрема -сахрана штићеника смјешт.у установе СЗ од стране Центра	5	4	1	5	5	350,00	1750,00
7. Помоћ и услуге инвалидиних лица	7	4	3	7	7	100,00	700,00

8. Помоћ у опремању стамбеног простора -шпорет -кревет -адаптација стамб.прост. - постељина	7	2	5	3 2 2	3 2 2	320,00 240,00 240,00	1920,00
9.Материјална подршка самохраним родитељима дјеце до пет година живота који су социјално угрожени и немају подршку сродника	3		3	15	15	70,00	1120,00
УКУПНО	233	106	127	336	336	-	<u>39.971,80</u>

Табела број 16. Табеларни приказ проширених права за 2016.годину

VII ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ У РАДУ ЦЕНТРА

Бројчани подаци наведени у овом извјештају показују да је у Центру за социјални рад Прњавор у протеклој години евидентирано значајно повећање броја корисника одређених права, као и повећање броја људи који траже помоћ. Посебно је изражено повећање броја корисника додатка за помоћ и његу другог лица, дјеце у надзору центра, дјеце са сметњама у развоју, те жртава насиља.

Новим законским рјешењима уведена су нова права у социјалној заштити, повећани су износи појединих права и уведени иновативни облици праксе у социјалном раду.

Велики је број потенцијалних корисника, којима систем социјалне заштите представља једини извор егзистенције оптерећен је и другим психосоцијалним тешкоћама. Као и претходних година и даље је присутан проблем немогућности збрињавања душевно обољелих лица која су починила кривично дјело.

Евидентно је увећање патологије у друштву, што захтијева стално усавршавање стручних радника како би се могло реаговати у циљу задовољавања потреба корисника социјалне заштите.

VIII ЗАКЉУЧЦИ

- Сви задаци из области социјалне, дјечије и породично-правне заштите су реализовани.
- Сва права из области социјалне и дјечије заштите утврђивана су у складу са законским прописима и исплаћивана су корисницима редовно (Општина Прњавор и Република Српска обезбјеђивале су средства за исплату права корисницима на вријеме).
- Примјеном СОТАЦ базе корисници услуга Центра за социјални рад су унесени у електронску евиденцију на нивоу Министарства.
- У протеклој години дошло је до значајног повећања броја корисника права на додаток за помоћ и његу другог лица, броја дјеце у надзору центра и броја дјеце са сметњама у развоју.

- Поред тога што смо кориснике смијештали у хранитељске породице, током 2016. Године значајно се повећавао и број смјештаја у установе.
- Повећање износа новчане помоћи условило је повећање износа једнократних новчаних помоћи.
- У току прошле године није повећан износ ни једног права из области дјечије заштите.
- Општина Прњавор је обезбиједила средства за финансирање Дневног центра и услуге дневног збрињавања за дјецу са сметњама и за провођење програма „Брига за старе“
- Постојање програма „Брига за старе“ омогућило је остваривање права на помоћ и његу у кући.
- Ванинституционалне социјалне услуге које се пружају старијим лицима омогућавају да услуге социјалне заштите буду ближе корисницима и њиховим потребама.
- Интезиван је савјетодавни рад са млађим корисницима новчане помоћи у циљу њиховог јачања да изађу стања социјалне зависности.
- У току протекле године, као и претходне провођене су активности у складу са Протоколом о поступању и сарадњи надлежних институција и организација чији је циљ унапређење мултисекторалног приступа социјалне заштите и инклузије дјече увођењем рефералног механизма.
- Током ове године реализоване су радионице са дјецом чије је понашање у сукобу са законом и са дјецом чије је одрастање у ризику услед бракоразводног поступка родитеља,
- Реализован је пројекат подршке породицама која су у надзору центра за социјални рад,
- У складу са новим Правилником о процјени потреба и усмјеравања дјече и омладине са сметњама у развоју и Протоколом који се односи на поступање у раду са дјецом са сметњама у развоју, Центар је достављао налазе и мишљења свим релевантним институцијама за свако дијете,
- Увођењем сталног надзора у извршавању родитељских обавеза, стварају се услови да дјеца одрастају у природном породичном окружењу, превенира се одвајање од родитеља и њихово збрињавање другим облицима заштите,
- Дјечија недјеља је обиљежена са креативним радионичким програмом са дјецом под старатељством, дјецом под надзором центра и дружење са дјецом из дјечијег дома, те презентовањем рада Центра из области заштите дјече у Основној школи „Никола Тесла“,
- Међународни дан инвалида је обиљежен кроз дружење са корисницама наших услуга из ове категорије,
- У сарадњи са Јавним Фондом за дјечију заштиту успјешно је реализован пројекат социјализација дјече РС -Бечићи 2016.

IX ПРИЈЕДЛОЗИ И МЈЕРЕ

- Развијати партнерство свих субјеката у мјешовитом систему социјалне заштите,
- У раду са лицима са друштвено негативним понашањем примјењивати тимски рад стручних радника Центра различитих профила и других институција,
- Интензивирати сарадњу са члановима Савјета мјесних заједница општине, као и другим установама које Центру могу омогућити податке о потенцијалним корисницима,
- Оснаживање корисника у предузимању активности усмјерених на отклањање стања социјалне потребе,
- Систем пружања услуга усмјерити на пружању помоћи људима да се брину о себи и својој породици,
- Радити на проширивању активности Дневног центра за пунољетна лица са сметњама у развоју,
- Радити на оснивању дневног центра за дјецу са друштвено неприхватљивим понашањем,
- Наставити са активностима праћења и проучавања социјалних потреба и проблема,
- У предлагању мјера неопходно је уважавати мишљење и приједлоге корисника за рјешавање њихових проблема,
- Развијати проширене активности из свих области које су у дјелокругу рада Центра,
- Заједно са комисијама за социјална питања које постоје при мјесним заједницама вршити рано откривање и препознавање неповољних животних ситуација појединих грађана који могу бити потенцијални корисници услуга социјалног рада,
- Радити на промоцији и обуци хранитеља као начину збрињавања, корисити капацитете наше заједнице, кроз презентације рада центра по мјесним заједницама,
- Обезбиједити средства за проширена права социјалне заштите,
- Усмјеравати социјалну заштиту на развој услуга,
- Интензивирати активности Стручног тима који је састављен од представника Центра, органа и служби јединица локалне самоуправе који се бави питањима породице и насиља,
- У раду са дјецом са сметњама у развоју примјењивати мултисекторални приступ.
- Развијати активности које су усмјерене на што квалитетније функционисање Дневног центра за дјецу са сметњама у развоју и радити на ширењу њихових услуга,
- Радити на изради плана за поступање центра у ванредним ситуацијама изазваним природним непогодама,
- Наставити са провођењем аналитичко-истраживачке дјелатности и осавременавањем система евиденције и документације Центра за социјални рад.

ДИРЕКТОР

Број: 05-530.2- 02/17
Датум : 14.02.2017.год.

/ Драгана Радуловић, дипл.психолог /